

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 309/2017-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudkýň Marianny Mochnáčovej a Jany Baricovej v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti Villa Vino Rača a. s., Pri vinohradoch 2, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, Podbrezovská 34, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 117/2015 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 26 C 189/2010), takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti Villa Vino Rača a. s. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 117/2015 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 26 C 189/2010) **p o r u š e n é b o l i .**

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 117/2015 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 26 C 189/2010) **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietahov.

3. Obchodnej spoločnosti Villa Vino Rača a. s. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Trnava je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti Villa Vino Rača a. s. trovy právneho zastúpenia v sume 551,19 € (slovom päťstopäťdesiatjeden eur a devätnásť centov) na účet advokátky JUDr. Eleny Ľalíkovej, Podbrezovská 34, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 309/2017-13 z 31. mája 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti Villa Vino Rača a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 117/2015 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 26 C 189/2010).

Podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2016 do 28. februára 2017 platného v čase doručenia sťažnosti ústavného súdu I. senát ústavného súdu rozhodoval v zložení: predseda senátu Milan Ľalík, sudca Peter Brňák a sudkyňa Marianna Mochnáčová. Uznesením č. k. II. ÚS 734/2016-5 z 29. septembra 2016 bol sudca Milan Ľalík vylúčený z konania a rozhodovania vo veci. Na základe čl. III bod 1 písm. b) uvedeného rozvrhu práce ústavného súdu vylúčeného sudcu I. senátu ústavného

súdu zastúpila a ako sudkyňa v I. senáte o predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodovala Jana Baricová. Z uvedeného dôvodu aj vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto nálezu.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že už uvedené konanie na okresnom súde (ďalej aj „napadnuté konanie“) sa začalo v marci 2010 podaním žaloby zo strany sťažovateľky, ktorá v sťažnosti uviedla, že „... Okresný súd síce 12.3.2013 spor rozhodol zamietnutím návrhu, čo potvrdil aj odvolací súd 2.10.2013, ale ÚS SR nálezom z 22.5.2014, sp. zn. III. ÚS 82/2014 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením z 24.9.2014 následne tiež zrušil rozsudok okresného súdu z 12.3.2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie; spis bol okresnému súdu vrátený 7.10.2014 a doteraz okresný súd nevytýčil ani jedno pojednávanie, na ktorom by vydal meritórne rozhodnutie. Spor tak trvá už 6 a pol roka, čo je z pohľadu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a k nim sa viažúcim rozhodnutiam ESLP a ústavného súdu stav neudržateľný...“.

3. Sťažovateľka v sťažnosti taktiež uviedla, že „... V danom prípade k porušeniu práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru zjavne došlo, pretože konanie ako celok doteraz – vyše 6 a pol roka – nezodpovedá dobe, v ktorej sa dala tak jednoduchá vec skončiť zákonne a spravodlivo /nezákonne ju pôvodne okresný súd skončil 12.3.2013, ktorú dobu bolo možné akceptovať/ a v konaní sú zaznamenané viaceré obdobia prieťahov, kedy súd vôbec nekoná meritórne. Ide o obdobie po kasačnom náleze ÚS SR i kasačnom uznesení KS Trnava, ktoré je pričítateľné práve okresnému súdu a jeho nezákonnému pôvodnému rozsudku...“.

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo Vlna Villa Rača, a.s., garantované čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru konaním OS Trnava vo veci sp. zn. 26C 117/2015 porušené bolo.

Okresnému súdu Trnava prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 26C 117/2015 konať bez zbytočných prietahov.

Vlna Villa Rača, a.s. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5000 EUR, ktorú sumu je povinný zaplatiť jej Okresný súd Trnava do 2 mesiacov od doručenia nálezu.

Okresný súd Trnava je povinný uhradiť sťažovateľke náhradu trov konania v sume 363,79 EUR...“

5. Predseda okresného súdu na základe výzvy ústavného súdu zaujal k sťažnosti stanovisko vo vyjadrení sp. zn. 1 SprV/430/2017 doručenom ústavnému súdu 12. júla 2017, ktorého súčasťou bol aj rozpis procesných úkonov okresného súdu v napadnutom konaní. V tomto vyjadrení predseda okresného súdu uviedol: *„... V danom prípade ide o skutkovo zložitú vec, keď v konaní, predmetom ktorého bolo vypratanie nehnuteľnosti a vydanie bezdôvodného obohatenia, je sporné, akú časť parcely žalovaný užíval, či žalovaný vyprataval predmet nájmu ku dňu ukončenia nájomného vzťahu, koľko zeminy bolo na predmet nájmu dovezenej a odvezenej, či aj niekto iný nenavážal zeminu na predmet nájmu.*

Čo sa týka právnej zložitosti, v danej veci súd musí ako prejudiciálnu otázku riešiť i platnosť nájomnej zmluvy, keď v konaní žalovaný vzniesol námietku relatívnej neplatnosti písomne uzavretej nájomnej zmluvy; následne po preukázaní skutkového stavu súd posudzuje otázku dôvodnosti vypratania predmetu nájmu a nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia...“

Za prekážky postupu súdu predseda okresného súdu považuje nasledujúce skutočnosti: *„... Prvé pojednávanie vytýčené na termín 7.1.2011 sa odročilo na žiadosť zástupcu žalovaného (dôvod: nedostatok času na prípravu, čerpanie dovolenky právneho zástupcu). Na pojednávaní dňa 2.3.2011 právna zástupkyňa žalobcu požiadala o prerušenie konania z dôvodu, že sa neužívala celá parcela č. 7872, ale len jej časť a treba vypracovať geometrický plán. Konanie bolo prerušené právoplatne dňa 5.4.2011. Dňa 29.12.2011 vydal súd uznesenie o pokračovaní v konaní, právoplatnosť nadobudlo dňa 10.2.2012. Na základe námietky zástupkyne žalobcu bola vec dňa 5.12.2014 postúpená Okresnému súdu Bratislava 3 ako súd miestne príslušnému. Krajský súd v Bratislave, rozhodujúc*

o nesúhlase s postúpením uznesením zo dňa 9.3.2015 vyslovil, že miestne príslušným je Okresný súd Trnava, spis bol vrátený tunajšiemu súdu dňa 15.5.2015...“

K otázke vzniku priet'ahov v napadnutom konaní predseda okresného súdu uviedol: „... Z procesných úkonov v danej veci je zrejmé, že súd vo veci konal a koná v rámci svojich možností priebežne, plynulo a efektívne, s vynaložením úsilia o skončenie veci, v danej veci bolo už i rozhodnuté, rozsudok bol odvolacím súdom potvrdený, následne na základe Nálezu Ústavného súdu SR ktorým bolo vyslovené porušenie viacerých ústavných práv žalobcu rozsudkom odvolacieho súdu, odvolací súd rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Relatívne dlhšia doba medzi vykonaním jednotlivých úkonov súdu bola spôsobená až po vrátení veci z Okresného súdu Bratislava 3 kedy bola vec pridelená dňa 18.5.2015 pôvodnej sudkyňi [REDAKOVANÉ], následne bola opätovne prerozdelená z dôvodu personálnych zmien (sudcovia ukončili výkon funkcie na tunajšom súde). Dňa 17.5.2016 bol spis pridelený do oddelenia novonastúpenej sudkyne [REDAKOVANÉ], ktorá vzhľadom na naraz pridelený väčší počet spisov tieto priebežne študovala a vybavovala podľa poradia. Dĺžka konania je teda spôsobená objektívnym stavom; túto skutočnosť nie je možné pripísať na vrub konajúceho súdu...“

Predseda okresného súdu v závere vyjadrenia k sťažnosti uviedol, že žiadne subjektívne priet'ahy v konaní nezistil a sťažnosť považuje za nedôvodnú.

6. K už uvedenému vyjadreniu okresného súdu sa sťažovateľka vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 26. júla 2017, v ktorom uviedla, že „... Priet'ahy v súdnom konaní nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou súdov, ktoré nesmú ísť na ťarchu účastníkov, ktorí právom od súdu očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe.

Nerešpektovanie platného práva má vždy za následok porušenie práva na spravodlivý proces v jeho časovej dimenzii, lebo doba, o ktorú sa predlžuje súdne konanie v dôsledku prejednávania ústavnej sťažnosti /po kasačnom zásahu ústavného súdu i po novom prejednaní veci všeobecnými súdmi/, je dobou zakladajúcou zbytočné priet'ahy v súdnom konaní, pričítateľné na vrub okresného súdu /I. ÚS 343/2010/...“. Sťažovateľka v tomto podaní taktiež poukázala na to, že napadnuté konanie, a teda aj právna neistota

sťažovateľky trvá už vyše 7 rokov a tento stav neistoty je potrebné kompenzovať primeraným finančným zadosťučinením.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

8. Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedené okresným súdom ústavný súd zistil takýto prehľad priebehu konania:

- 7. október 2010 – doručenie žaloby okresnému súdu,
- 8. október 2010 – výzva na zaplatenie súdneho poplatku,
- 15. november 2010 – nariadený termín pojednávania na 7. január 2011,
- 15. november 2010 – zaslanie žaloby žalovanému na vyjadrenie,
- 5. január 2011 – doručenie ospravedlnenia právneho zástupcu žalovaného z účasti na pojednávaní (z dôvodu nedostatku času na prípravu, dovolenky, pričom žalovaný trval na účasti právneho zástupcu na pojednávaní),
  - 7. január 2011 – pojednávanie bolo odročené na 2. marec 2011 z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania,
  - 2. marec 2011 – pojednávanie – vykonané dokazovanie výsluchom účastníkov konania – vyhlásené uznesenie o prerušení konania,
  - 2. marec 2011 – uznesenie č. k. 26 C 189/2010-52 o prerušení konania,
  - 16. máj 2011 – doručenie návrhu žalobcu na úpravu petitu,
  - 30. máj 2011 – výzva pre právneho zástupcu žalobcu na predloženie ešte jedného vyhotovenia návrhu žalobcu na úpravu petitu,
  - 15. jún 2011 – doručenie ďalšieho vyhotovenia návrhu žalobcu na úpravu petitu,
  - 16. jún 2011 – zaslanie návrhu žalobcu na úpravu petitu žalovanému na vyjadrenie,
  - 11. júl 2011 – doručenie vyjadrenia žalovaného k návrhu žalobcu na úpravu petitu,

- 21. júl 2011 – zaslanie vyjadrenia žalovaného k návrhu žalobcu na úpravu petitu žalobcovi,
- 15. august 2011 – doručenie vyjadrenia žalobcu k vyjadreniu žalovaného,
- 31. august 2011 – zaslanie výzvy žalobcovi na špecifikovanie trestného spisu, ktorý žiada pripojiť,
- 30. september 2011 – doručenie odpovede žalobcu na výzvu týkajúcu sa špecifikácie trestného spisu,
- 26. október 2011 – vyžiadanie trestných spisov uvedených žalobcom z OO PZ BA III,
- 16. november 2011 – doručenie vyžiadaných trestných spisov (fotokópií spisových materiálov),
- 29. december 2011 – uznesenie č. k. 26 C 189/2010-147 o pokračovaní v konaní,
- 29. december 2011 – uznesenie č. k. 26 C 189/2010-149 o pripustení zmeny petitu návrhu,
- 29. február 2012 – nariadený termín pojednávania na 31. máj 2012,
- 31. máj 2012 – pojednávanie bolo odročené na 6. september 2012 na účel doplnenia dokazovania,
- 6. september 2012 – pojednávanie bolo odročené na neurčito na účel doplnenia dokazovania,
- 30. október 2012 – nariadenie pojednávania na 22. január 2013,
- 18. január 2013 – zrušenie termínu pojednávania nariadeného na 22. január 2013 z dôvodu práceneschopnosti sudkyne,
- 24. január 2013 – nariadenie termínu na 12. marec 2013,
- 12. marec 2013 – pojednávanie – bol vyhlásený rozsudok č. k. 26 C 189/2010-190, ktorým okresný súd zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 9 916,68 € s prísl. a o vypratanie pozemku,
- 26. apríl 2013 – doručenie odvolania žalobcu proti rozsudku z 12. marca 2013,
- 4. jún 2013 – predloženie spisu krajskému súdu na účel rozhodnutia o odvolaní,
- 10. október 2013 – spis bol z krajského súdu vrátený okresnému súdu s tým, že Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 24 Co 230/2013-215 z 2. októbra 2013 rozsudok okresného súdu potvrdil,

- 14. október 2013 – pokyn na zaslanie rozsudku krajského súdu účastníkom konania,
- 28. október 2013 – poplatkové preverenie spisu a jeho uloženie do archívu,
- 23. júl 2014 – žiadosť krajského súdu o predloženie spisu (po zrušení rozsudku krajského súdu z 2. októbra 2013 nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 82/2014-35 z 22. mája 2014),
  - 6. august 2014 – predloženie spisu krajskému súdu,
  - 7. október 2014 – spis bol z krajského súdu vrátený okresnému súdu s tým, že krajský súd uznesením č. k. 24 Co 518/2014-242 z 24. septembra 2014 napadnutý rozsudok okresného súdu z 12. marca 2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
  - 13. október 2014 – pokyn na zaslanie uznesenia krajského súdu účastníkom konania a výzva na oznámenie návrhov na doplnenie dokazovania v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy,
    - 19. november 2014 – nariadený termín pojednávania na 29. január 2015,
    - 4. december 2014 – oznámenie o zrušení termínu pojednávania na 29. január 2015,
    - 5. december 2014 – postúpenie veci z okresného súdu na Okresný súd Bratislava III,
    - 8. január 2015 – návrh na začatie konania bol prijatý na Okresnom súde Bratislava III,
    - 26. február 2015 – predloženie spisu Okresným súdom Bratislava III Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu jeho nesúhlasu s postúpením veci,
      - 13. marca 2015 – spis bol z Krajského súdu v Bratislave vrátený Okresnému súdu Bratislava III s tým, že Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 3 Ncb 3/2015-273 z 9. marca 2015 rozhodol, že miestne príslušným súdom vo veci vedenej pod sp. zn. 26 Cb 2/2015 na Okresnom súde Bratislava III, predtým na okresnom súde (Okresnom súde Trnava) pod sp. zn. 26 C 114/2014-257 je príslušný okresný súd, t. j. Okresný súd Trnava,
      - 18. máj 2015 – po postúpení veci z Okresného súdu Bratislava III je konanie vedené na okresnom súde (t. j. Okresný súd Trnava) pod sp. zn. 26 C 117/2015, spis bol pridelený sudkyňi [REDACTED],
      - 1. júl 2015 – spis bol pridelený sudkyňi [REDACTED],
      - 10. február 2016 – spis bol pridelený sudcovi [REDACTED],
      - 17. máj 2016 – spis bol pridelený sudkyňi [REDACTED],

- 25. október 2016 – výzva pre žalobcu, či podáva návrh na prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava III z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 3 Civilného sporového poriadku,

- 25. október 2016 – výzva žalovanému na predloženie návrhov na doplnenie dokazovania vo veci,

- 16. november 2016 – doručenie odpovede žalobcu na výzvu týkajúcu sa prikázania veci Okresnému súdu Bratislava III z dôvodu vhodnosti,

- 21. február 2017 – nariadenie termínu pojednávania na 15. máj 2017,

- 5. máj 2017 – doručenie dôkazov vo veci predložených žalovaným,

- 12. máj 2017 – doručenie záverečného návrhu žalobcu vo veci,

- 15. máj 2017 – odročenie pojednávania na 6. september 2017.

III.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého má každý právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Táto povinnosť súdu vyplývala do 30. júna 2016 z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplývala z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. V súčasnosti od 1. júla 2016 táto povinnosť vychádza zo zásad zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), a to v zmysle čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec

bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prierahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, resp. § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 75/07, III. ÚS 118/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

16.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 26 C 117/2015 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 26 C 189/2010) je konaním, v ktorom sa sťažovateľka ako žalobca domáha od žalovaného vypratania nehnuteľnosti a zároveň vydania bezdôvodného obohatenia. Ide teda o vec štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Vzhľadom na potrebu rozsiahlejšieho dokazovania vo veci možno síce konštatovať určitý stupeň jej faktickej zložitosti, avšak s ohľadom na doterajší priebeh konania a postup súdu v napadnutom konaní (pozri bod 16.3 odôvodnenia nálezu) je ústavný súd toho názoru, že dôvodom, prečo napadnuté konanie, ktoré sa začalo už v roku 2010 a nebolo dosiaľ skončené, nebolo efektívne vykonávanie potrebného dokazovania okresným súdom z dôvodu faktickej zložitosti veci.

16.2 Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd posudzoval priebeh napadnutého konania, bolo správanie sťažovateľky ako účastníka konania. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním napadnutého konania podľa tohto kritéria po vykonaní zistení zo spisu okresného súdu sp. zn. 26 C 117/2015 (predtým sp. zn. 26 C 189/2010) uvádza,

že sťažovateľka (ako žalobca v napadnutom konaní) uplatňovala svoje procesné práva (napr. na pojednávaní uskutočnenom 2. marca 2011 žiadala konanie prerušiť z dôvodu potreby vypracovania geometrického plánu na účel špecifikovania pozemku, ktorého vypratania sa ako žalobca predmetnou žalobou domáhala, a návrhom doručeným okresnému súdu 16. mája 2011 navrhla zmenu petitu návrhu – pričom tento návrh nepredložila v potrebnom počte jeho rovnopisov a okresný súd ju musel na predloženie ďalšieho vyhotovenia tohto návrhu vyzývať), čo čiastočne prispelo k predĺženiu napadnutého konania, keďže okresný súd sa musel predmetnými návrhmi zaoberať a o nich rozhodnúť. Ústavný súd túto skutočnosť zohľadnil pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení poukazujúc v tejto súvislosti na svoju judikatúru, podľa ktorej v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04).

16.3 Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 26 C 117/2015 (predtým sp. zn. 26 C 189/2010) ústavný súd zistil, že v napadnutom konaní, ktoré sa začalo doručením žaloby okresnému súdu 7. októbra 2010, postupoval okresný súd až do uskutočnenia pojednávania 2. marca 2011 plynulo, avšak následne po prerušení konania uznesením č. k. 26 C 189/2010-52 z 2. marca 2011 možno postup okresného súdu už v súvislosti s jeho rozhodovaním o pokračovaní v konaní hodnotiť ako neefektívny, keďže okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní až uznesením č. k. 26 C 189/2010-147 z 29. decembra 2011, a to aj napriek tomu, že žalobca o pokračovanie v konaní okresný súd žiadal už podaním doručeným okresnému súdu 16. mája 2011. Obdobne postupoval okresný súd aj pokiaľ ide o rozhodovanie o návrhu žalobcu na zmenu petitu návrhu, ktorý mu bol doručený 16. mája 2011, a okresný súd o ňom rozhodol taktiež až 29. decembra 2011 uznesením č. k. 26 C 189/2010-149. Neefektívna činnosť okresného súdu sa však najvýraznejšie prejavila predovšetkým v tom, že napadnuté konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené, a to aj napriek tomu, že okresný súd vo veci už raz meritórne rozhodol. Rozsudok okresného súdu č. k. 26 C 189/2010-190 z 12. marca 2013, ktorým bola žaloba zamietnutá a ktorý bol následne ako vecne správny potvrdený aj rozsudkom krajského súdu č. k. 24 Co 230/2013-215 z 2. októbra 2013,

bol totiž v dôsledku následného zrušenia uvedeného rozsudku krajského súdu z 2. októbra 2013 nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 82/2014-35 z 22. mája 2014 taktiež zrušený, a to uznesením krajského súdu č. k. 24 Co 518/2014-242 z 24. septembra 2014, a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie, pričom ako dôvod jeho zrušenia krajský súd uviedol nesprávne právne posúdenie veci, nedostatočné zistenie skutkového stavu, ako aj nedostatočnosť a nepresvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu. Počnúc od 7. októbra 2014, keď bol spis z krajského súdu vrátený okresnému súdu na ďalšie konanie spolu s už uvedeným uznesením krajského súdu z 24. septembra 2014, okresný súd konal taktiež neefektívne, resp. nesústredene, keď 19. novembra 2014 nariadil vo veci termín pojednávania na 29. január 2015, ktorý následne 4. decembra 2014 zrušil a 5. decembra 2014 vec postúpil Okresnému súdu Bratislava III z dôvodu, že nie je daná miestna príslušnosť okresného súdu podľa § 88 ods. 1 písm. h) v tom čase účinného OSP, a to aj napriek tomu, že na postúpenie veci v danom štádiu konania nebol dôvod už len s poukazom na § 105 ods. 1 v tom čase účinného OSP, keďže v napadnutom konaní okresný súd už o veci samej konal a ani účastník túto nepríslušnosť nenamietal pri svojom prvom úkone, ktorý mu patril. Uvedené nedôvodné postúpenie veci okresným súdom Okresnému súdu Bratislava III prispelo k predĺženiu napadnutého konania. Obdobie po vrátení veci okresnému súdu z Okresného súdu Bratislava III (spolu s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Ncb 3/2015-273 z 9. marca 2015, ktorým Krajský súd v Bratislave rozhodol, že miestne príslušným súdom v napadnutom konaní je okresný súd, t. j. Okresný súd Trnava), t. j. obdobie od 18. mája 2015 až do 25. októbra 2016 (keď okresný súd okrem iného vyzval žalovaného na predloženie návrhov na doplnenie dokazovania vo veci), bolo poznačené úplnou nečinnosťou okresného súdu v trvaní viac ako 17 mesiacov. Počas uvedeného obdobia bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie postupne viacerým sudcom, ktorí však v konaní nevykonali žiadny úkon a pojednávanie vo veci bolo nariadené až pokynom sudcu z 21. februára 2017 na 15. máj 2017, ktoré bolo odročené na 6. september 2017. Napadnuté konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené. Takýto postup okresného súdu nemožno v žiadnom prípade označiť za postup, ktorý by bol v súlade s čl. 17 CSP, v zmysle ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

17. Vzhľadom na už uvedené obdobia neefektívnej a nesústredenej činnosti okresného súdu, ako aj jeho neodôvodnenej nečinnosti v napadnutom konaní, v dôsledku ktorej nie je predmetné konanie ani po takmer 7 rokoch od začatia konania právoplatne skončené, neostávalo ústavnému súdu nič iné len konštatovať, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 117/2015 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 26 C 189/2010) došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu s'ťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

18. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

19. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu bolo porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci (bod 2 výroku nálezu).

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

21. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

22. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, ktoré považuje za primerané s prihliadnutím na povest' sťažovateľky (významný slovenský importér a exportér vína), ako aj s prihliadnutím na neistotu a bezmocnosť pri vymáhaní svojej oprávnenej pohľadávky a doterajší neefektívny priebeh napadnutého konania.

23. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

24. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 26 C 117/2015 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 26 C 189/2010), berúc zároveň do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

25. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

26. Ústavný súd v súlade s citovaným zákonným ustanovením napokon rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním v konaní o jej sťažnosti. Úhradu trov konania ústavný súd sťažovateľke priznal za tri uplatnené úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie z 25. júla 2017) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom pri rozhodovaní o priznaní trov

konania ústavný súd v prípade úkonu prevzatia a prípravy zastúpenia a úkonu podania sťažnosti vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2016, a sťažovateľke priznal odmenu za každý z uvedených úkonov právnej služby po 143 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za každý z uvedených úkonov právnej služby v sume 8,58 €, čo spolu predstavuje sumu 303,16 €. V prípade úkonu vyjadrenia z 25. júla 2017 ústavný súd vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €, keďže išlo o úkon právnej služby vykonaný v roku 2017 a sťažovateľke priznal odmenu za tento úkon právnej služby v sume 147,33 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za tento úkon právnej služby v sume 8,84 €, čo spolu predstavuje sumu 156,17 €. Vzhľadom na to, že ústavný súd považoval za preukázané, že právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty, priznanú úhradu trov zvýšil o daň z pridanej hodnoty podľa § 18 ods. 3 vyhlášky, a teda sťažovateľke priznal úhradu trov v celkovej sume 551,19 € (bod 4 výroku nálezu).

27. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 zákona CSP).

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017